

«ՌԱՍԿՈ» Ապահովագրական ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2011թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

1 Ներածություն

(ա) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է միայն Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող ընկերությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

(բ) Հիմնական գործունեությունը

«ՌԱՄԿՈ» Ապահովագրական ՍՊԸ-ն («Ընկերություն») հիմնադրվել է որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 2004թ-ին Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունն ունի ոչ կյանքի ապահովագրության 12 ապահովագրական դասերով գործունեության իրականացման լիցենզիա Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերության գործունեությունը կարգավորում են ՀՀ կենտրոնական բանկը («ՀՀ ԿԲ») և Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրոն:

Հայաստանի Հանրապետությունում Ընկերությունը գործունեությունն իրականացնում է իր գլխամասային գրասենյակի, մեկ մասնաճյուղի (2010թ-ին՝ մեկ մասնաճյուղ) և գործակալությունների ցանցի միջոցով: Գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Թումանյան փ. 8:

Ընկերության միակ բաժնետերը «ՌԵԳԻՈՆ ֆինանսարդյունաբերական կորպորացիա» ՓԲԸ-ն է (94.83 %):

Ընկերության վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Կարեն Սաֆարյանը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 25-ում:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի արժեքի:

(զ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Ընկերության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն սպազա ժամանակշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ում՝ «Ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներ»:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար և հետևողականորեն կիրառվում է Ընկերության կողմից:

(բ) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք հաշվվում են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնց գնահատված արժեքն արտահայտված է արտարժույթով, փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացող արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրեր

(i) Պայմանագրերի դասակարգում

Ապահովագրության պայմանագիրն այն պայմանագիրն է ըստ որի Ընկերությունը պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադիրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադիրին կամ այլ շահառուին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադիրի կամ այլ շահառուի վրա: Ապահովագրական ռիսկը չի ներառում ֆինանսական ռիսկը: Ֆինանսական ռիսկը հետևյալ նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, արժեթղթի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում, այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին: Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են փոխանցել նաև որոշ ֆինանսական ռիսկ: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը կարող է Ընկերության կողմից նշանակալի հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ: Պայմանագիրը, որը դասակարգվում է որպես ապահովագրության պայմանագիր, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը լրանում է: Պայմանագրերը, որոնց համաձայն Ընկերությանն ապահովադիրից փոխանցվող ռիսկը նշանակալի չի, դասակարգվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Պայմանագրերի ճանաչում և չափում

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարները ներառում են տարվա ընթացքում կնքված պայմանագրերից ստացված ապահովագրավճարները, անկախ այն փաստից, թե արդյոք դրանք ամբողջությամբ կամ մասնակի վերաբերում են հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջաններին: Ապահովագրավճարները բացահայտվում են համախառն հիմունքով՝ ներառելով միջնորդներին վճարվելիք կոմիսիոն վճարները և բացառելով ապահովագրավճարների գծով հարկերը և տուրքերը: Ստացված ապահովագրավճարների վաստակած մասը ճանաչվում է որպես հասույթ: Ընկերությունն ապահովագրավճարները վաստակում է ռիսկն իր վրա վերցնելու ամսաթվից, փոխհատուցման ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարների այն մասը, որը չի ճանաչվում որպես ծախս, հաշվառվում է որպես կանխավճար:

Ապահովագրության պայմանագրերի չեղյալ հայտարարում

Ապահովագրության պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարվում, եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ապահովադիրը չի ցանկանում կամ ի վիճակի չէ շարունակել ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարների վճարումը: Այս իսկ պատճառով, չեղյալ են հայտարարվում հիմնականում ապահովագրության այն պայմանագրերը, որոնցով նախատեսված ապահովագրավճարները վճարվում են մասնաբաժիններով ապահովագրության պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում:

Չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստն իրենից ներկայացնում է համախառն ապահովագրավճարների այն մասը, որն ակնկալվում է վաստակել հաջորդ կամ հետագա ֆինանսական տարիներում: Չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստը հաշվարկվում է առանձին յուրաքանչյուր ապահովագրության պայմանագրի համար՝ օգտագործելով համամասնության մեթոդն օրական կտրվածքով: Չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստը ճանաչելիս հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ապահովագրության պայմանագրերի ակնկալվող չեղյալ հայտարարումները հաշվի չեն առնվում:

Պահանջներ

Չուտ պահանջները ներառում են ֆինանսական տարվա ընթացքում վճարված պահանջները՝ չվճարված պահանջների գծով պահուստի շարժի հետ մեկտեղ: Չվճարված պահանջները ներառում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված, սակայն չվճարված բոլոր պահանջների մարման համար գնահատված ամբողջ ծախսի գծով պահուստները, լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ, ինչպես նաև հարակից արտաքին պահանջների մարման համար պահանջվող ծախսերի գծով պահուստները:

Չվճարված պահանջները գնահատելու համար ուսումնասիրվում են առանձին պահանջները և ձևավորվում են պահուստներ փաստացի, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գծով, ներքին և արտաքին կանխատեսելի ռեպլեի հետևանքները, այդ թվում՝ արտաքին պահանջների մարման ծախսերը, օրենսդրական փոփոխությունները, նախկին փորձը և միտումները: Չվճարված պահանջների գծով պահուստները չեն գեղջվում:

Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով ակնկալվող վերականգնումները ճանաչվում են առանձին՝ որպես ակտիվներ: Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով վերականգնումների գնահատման համար կիրառվում է չվճարված պահանջների գնահատման համար օգտագործվող նմանատիպ մեթոդը: Նախորդ տարիներում ձևավորված պահանջների գծով պահուստների գումարների ճշգրտումներն արտացոլվում են այն ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում, որի ընթացքում կատարվել են ճշգրտումները, և առանձին բացահայտվում են՝ էական լինելու դեպքում: Կիրառվող մեթոդները և կատարված գնահատումները վերանայվում են կանոնավոր հիմունքով:

Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստ

Պահուստ է ձևավորվում ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի գծով, որոնք առաջանում են ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված, երբ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի չլրացած ժամկետներին վերագրելի պահանջների և ծախսերի անկնալվող արժեքը գերազանցում այդ ապահովագրության պայմանագրերին վերաբերող չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստը՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները հանելուց հետո: Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստը հաշվարկվում է ելնելով բիզնեսի դասերից, որոնք կառավարվում են միասնական հիմունքով՝ չվաստակաձ ապահովագրավճարները և ուժի մեջ գտնվող պահանջների գծով պահուստներն ապահովելու համար կատարած ներդրումներից ակնկալվող ապագա հատույցները հաշվի առնելուց հետո:

(iii) Վերաապահովագրություն

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կիրառում է վերաապահովագրություն՝ վերաապահովագրողներին ռիսկի մասնակի փոխանցման միջոցով իր հնարավոր զուտ վնասը սահմանափակելու նպատակով: Վերաապահովագրության համաձայնագրերը չեն ազատում Ընկերությանն ապահովադիրների հանդեպ հանձն առած իր պարտականություններից:

Փոխանցված ապահովագրավճարներ և փոխհատուցված օգուտները ներկայացվում են շահույթում կամ վնասում և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ համախառն հիմունքով:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներառում են փոխանցված ապահովագրության գծով պարտավորությունների դիմաց վերաապահովագրական ընկերություններից ստացվելիք մնացորդները: Վերաապահովագրությունից վերականգնման ենթակա գումարները գնահատվում են նույն մեթոդով, որը կիրառվում է չվճարված պահանջների պահուստի կամ վերաապահովագրության պայմանագրի հետ կապված մարված պահանջների գնահատման համար:

Վերաապահովագրության գծով ենթադրվող ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես հասույթ և հաշվառվում են այնպես, ինչպես կհաշվառվեին, եթե վերաապահովագրությունը համարվեր ուղղակի բիզնես՝ հաշվի առնելով վերաապահովագրվող բիզնեսի ծառայությունների վերադասակարգումը:

Վերաապահովագրության պայմանագրերի շրջանակներում փոխհատուցման ենթակա գումարները գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն, որ Ընկերությունը կարող է չստանալ իրեն հասանելիք բոլոր գումարները՝ որպես վերաապահովագրական ակտիվի սկզբնապես ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքի արդյունք, և այդ դեպքն արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն ունի այն գումարների նկատմամբ, որոնք Ընկերությունը կստանա վերաապահովագրողից: Որպես վերաապահովագրության գծով ակտիվներ հաշվառվում են միայն այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք նախատեսում են նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում: Այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք չեն նախատեսում նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում, հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

(iv) Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ

Ձեռքբերման ծախսումները, որոնք իրենցից ներկայացնում են ապահովագրական գործակալաներին և բրոկերներին վճարված կոմիսիոն գումարները և վերաապահովագրության գծով կոմիսիոն վճարներ, հետաձգվում ու ամորտիզացվում են այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում Ընկերությունը վաստակում է համապատասխան ապահովագրավճարները: Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները նվազեցվում են այն կոմիսիոն գումարների չափով, որոնք ենթակա են վճարման ապագա ժամանակաշրջաններին վերաբերող ժանկետանց ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված:

(v) Պարտավորությունների համարժեքության ստուգում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրականացվում է պարտավորությունների համարժեքության ստուգում, որոշելու համար, թե արդյոք ապահովագրության պայմանագրերի պահուստները (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները և ոչ նյութական ակտիվները, ինչպիսիք են ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման կամ պորտֆելի փոխանցման արդյունքում ձեռք բերված ապահովագրության պայմանագրերը) համարժեք են: Այս ստուգումների համար օգտագործվում են ապագա պայմանագրային դրամական միջոցների և հարակից ծախսերի, այդ թվում՝ պահանջների մարման ծախսերի, ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներն ապահովող ակտիվներից ստացված ներդրումային եկամտի ներկայիս լավագույն գնահատականը: Պակասորդի բացահայտման դեպքում համապատասխան հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները և համապատասխան ոչ նյութական ակտիվները արժեզրկվում են, իսկ անհրաժեշտության դեպքում ձևավորվում է լրացուցիչ պահուստ: Պակասորդը ճանաչվում է հաշվետու տարվա շահույթում կամ վնասում:

(vi) Ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարներ

Ապահովադիրներին, գործակալներին և վերաապահովագրողներին վճարվելիք և նրանցից ստացվելիք գումարներն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական գործիքներ և ներառվում են ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարների կազմում, այլ ոչ՝ ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում կամ վերաապահովագրության գծով ակտիվների կազմում: Ապահովադիրների կողմից վճարվելիք գումարները ճանաչելիս հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ապահովագրության պայմանագրերի ակնկալվող չեղյալ հայտարարումները հաշվի չեն առնվում: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերանայում է ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներն արժեզրկման տեսանկյունից: Արժեզրկմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 3-ի (ե) կետում:

(գ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Ընկերությունը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ է համարում դրամական միջոցները, ընթացիկ հաշիվների մնացորդները և ցպահանջ ավանդները:

(դ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնց Ընկերությունը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնց Ընկերությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Ընկերությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Ընկերությունը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնք Ընկերությունը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են վարկերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես վարկեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ծանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշվող շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման պահանջները:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեք է համարվում այն գումարը, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը՝ մարվել իրազեկ, պատրաստական կողմերի միջև՝ «անկախ կողմերի միջև գործարքում» չափման ամսաթվի դրությամբ:

Հնարավորության դեպքում Ընկերության գործիքի իրական արժեքը չափում է ելնելով գործող շուկայում այդ գործիքի համար գնանշված գներից: Շուկան համարվում է գործող, եթե գնանշված գները հեշտորեն ու կանոնավոր կերպով հասանելի են և իրենցից ներկայացնում են փաստացի ու կանոնավոր կերպով շուկայում տեղի ունեցող «անկախ կողմերի միջև գործարքներ»:

Եթե ֆինանսական գործիքի շուկան գործող շուկա չէ, ապա Ընկերությունը որոշում է իրական արժեքը օգտագործելով գնահատման տեխնիկա: Գնահատման տեխնիկաները ներառում են շուկայում վերջերս կատարված իրազեկ, պատրաստական «անկախ կողմերի միջև գործարքների» օգտագործումը (դրանց առկայության դեպքում), մեկ այլ էականորեն չտարբերվող գործիքի ընթացիկ իրական արժեքին հղումը, զեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունը և օպցիոնների գնահատման մոդելները: Ընտրված գնահատման մեթոդը որպես մուտքային տվյալներ առավելագույնս օգտագործում է շուկայական տվյալները և նվազագույնս հիմնվում է Ընկերությանը յուրահատուկ գնահատականների վրա, ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին գինը որոշելիս, և համապատասխանում է ֆինանսական գործիքների գնահատման ընդունված տնտեսագիտական մեթոդաբանությաններին: Գնահատման տեխնիկայի մուտքային տվյալները խելամտորեն ներկայացնում են շուկայի սպասումները և ֆինանսական գործիքին ներհատուկ ռիսկ-հատույց գործոնների չափումները:

Ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաչման ժամանակ դրա իրական արժեքի լավագույն վկայությունը գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը, բացառությամբ եթե այդ գործիքի իրական արժեքի մասին վկայությունը ստացվում է նույն գործիքի գծով (այսինքն՝ առանց վերափոխման կամ «վերափաթեթավորման») այլ դիտարկելի ընթացիկ շուկայական գործարքների հետ համեմատության միջոցով, կամ գնահատման մի մոդելի հիման վրա, որի փոփոխականները ներառում են տվյալներ միայն դիտարկելի շուկաներից: Եթե գործարքի գինը տրամադրում է իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սկզբնական ճանաչման ժամանակ, ապա ֆինանսական գործիքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով, և այս գնի ու գնահատման մոդելի կիրառման արդյունքում սկզբնապես ձեռքբերված արժեքի տարբերությունը հետագայում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ քան գնահատման ամբողջական հիմնավորումը դիտարկելի շուկայական տվյալներով կամ գործարքի ավարտը:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում՝ որպես այլ համապարփակ եկամուտ (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Ընկերությունը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Ընկերության կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Ընկերությունը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(ե) Արժեզրկում

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը գնահատվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն հայտնաբերելու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե անկողմնակալ վկայությունը ցույց է տալիս, որ ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել կորստի դեպք, և այդ կորստի դեպքը բացասական ազդեցություն է ունեցել տվյալ ֆինանսական ակտիվի ապագա գնահատված դրամական հոսքերի վրա, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտականությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը պարտապանի կողմից, Ընկերությանը վճարվելիք գումարի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Ընկերությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, պարտապանի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, փոխառուների կամ թողարկողների վճարումների կարգավիճակի բացասական փոփոխությունները կամ տնտեսական պայմանները, որոնք կապված են ակտիվների գծով ձախողումների կամ արժեթղթի համար ակտիվ շուկայի վերացման հետ:

Վարկեր, դեբիտորական պարտքեր և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթեր

Ընկերությունը վարկերը, դեբիտորական պարտքերը և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերը դիտարկում է արժեզրկման վկայության անհատական և հավաքական հիմունքներով: Բոլոր առանձին վերցված նշանակալի վարկերը, դեբիտորական պարտքերը և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերը գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից՝ անհատական հիմունքով: Եթե բոլոր առանձին վերցված նշանակալի վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերի արժեզրկման առանձին վկայություն չի հայտնաբերվում, ապա դրանք գնահատվում են հավաքական հիմունքով՝ տեղի ունեցած, սակայն չբացահայտված արժեզրկման վկայություն հայտնաբերելու նպատակով: Վարկերը, դեբիտորական պարտքերը և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերը, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն, գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից հավաքական հիմունքով՝ խմբավորելով ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերը, դեբիտորական պարտքերը, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերը:

Հավաքական արժեզրկումը գնահատելիս Ընկերությունը դիտարկում է պարտականությունների չկատարման նախկինում առկա միտումները, մարումների ժամկետները, կրած վնասի գումարը, որոնք ճշգրտվում են՝ հաշվի առնելով ղեկավարության դատողությունները, թե արդյոք ներկա տնտեսական և վարկավորման պայմանները թույլ են տալիս, որպեսզի փաստացի վնասն ավել կամ պակաս լինի նախկինում առկա միտումներով առաջարկվողներից:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկումից կորուստը հաշվարկվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով զեղչված դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Կորստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և արտացոլվում է պահուստային հաշվում՝ վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերի դիմաց: Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել արժեզրկված ակտիվի գծով տոկոսները զեղչի հակադարձման միջոցով: Եթե հետագայում տեղի ունեցած դեպքը հանգեցնում է արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցմանը, ապա արժեզրկումից կորստի գումարի նվազեցումը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով:

(ii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթում կամ վնասում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթում կատարած ներդրման իրական արժեքի էական կամ երկարատև նվազումը դրա սկզբնական արժեքից հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթում կամ վնասում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում:

(iii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը հաշվարկվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինի:

(զ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե հետևանքներն էական են, ապա պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղջելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում դրամի ժամանակային արժեքը և, անհրաժեշտության դեպքում, այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(է) Բաժնետիրական կապիտալ

ՀՀ օրենսդրության համաձայն Ընկերության բաժնետոմսերը ենթական են մարման բաժնետիրոջ ցանկությամբ: Ընկերությունը պարտավոր է մարել դուրս եկող բաժնետիրոջ բաժնեմասը բաժնետիրոջ կողմից վճարված սկզբնական գումարի չափով: Լուծարման դեպքում Ընկերությունը պարտավոր է բաժնետերերին տրամադրել իր զուտ ակտիվների համամասնական բաժնեմասը:

Բաժնետերերին վերագրելի բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ, քանի որ դեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերության վերադարձնելի ֆինանսական գործիքները բավարարում են ՀՀՄՍ 32-ով սահմանված սեփական կապիտալի ներկայացման բոլոր պայմանները:

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Ընկերության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ը) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված տարրերին: Այդ դեպքում այն ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին և ազդեցություն չունեն հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի իրացման կամ մարման ակնկալվող մեթոդի հիման վրա՝ կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

(թ) Տոկոսային եկամուտ և ծախսեր, կոմիսիոն վճարների տեսքով եկամուտ և այլ վճարներ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում հաշվեգրվելու ժամանակ՝ հաշվի առնելով ակտիվի/պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը կամ կիրառելի լողացող դրույքը: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ներառում են զեղչի կամ հավելավճարի ամորտիզացիան կամ տոկոսակիր գործիքի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքի և մարման ժամկետի դրությամբ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված դրա գումարի միջև այլ տարբերությունները:

Այլ վճարները և կոմիսիոն վճարների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

(ժ) Այլ ծախսեր

(i) Վարձակալության վճարներ

Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

Պայմանական վարձավճարները հաշվառվելու համար վերանայվում են նվազագույն վարձավճարները վարձակալության գործողության ժամկետի մնացորդային ժամանակահատվածի ընթացքում, երբ քիչ հավանական հանգամանքները այլևս գոյություն չունեն և վարձակալության գծով ճշգրտումը հայտնի է:

(ի) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Ընկերությունը մտադիր է ընդունել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

- ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտը կգործի 2013թ. հունվարի 1-ից և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը կիրառարակվի մի քանի փուլերով, և ենթադրվում է, որ կփոխարինի Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտ ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում»: ՖՀՄՍ 9-ի առաջին մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2009թ. նոյեմբերին: Երկրորդ մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2010թ. հոկտեմբերին: Ակնկալվում է, որ ստանդարտի մնացած մասերը կիրառարակվեն 2012թ. ընթացքում: Բանկն ընդունում է, որ նոր ստանդարտը նախատեսում է բազմաթիվ փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների հաշվառման համար և հավանական է, որ էական ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Այս փոփոխությունների ազդեցությունը կվերլուծվի ստանդարտի հաջորդ փուլերի հրապարակմանը գուզընթաց: Ընկերությունը մտադիր չէ կիրառել այս ստանդարտը ժամանակից շուտ:

- ՖՀՄՍ 13 «Իրական արժեքի չափում» ստանդարտը կգործի 2013թ. հունվարի 1-ից և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը փոխարինում է առանձին ՖՀՄՍ-ներում ընդգրկված իրական արժեքի չափման ուղեցույցները և իրենից ներկայացնում է իրական արժեքի չափման մեկ ընդհանուր ուղեցույց: Այն տրամադրում է իրական արժեքի վերանայված սահմանումը, սահմանում է իրական արժեքի չափման հիմունքները և ներկայացնում է իրական արժեքի չափման համար պահանջվող բացահայտումները: ՖՀՄՍ 13 չի ներկայացնում նոր պահանջներ ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար և չի բացառում գործնականում կիրառվող իրական արժեքի չափմանը վերաբերող բացառությունները, որոնք ներկայումս գոյություն ունեն որոշ ստանդարտներում: Ստանդարտը կիրառվում է հեռանկարային հիմունքով, և թույլատրվում է դրա ժամկետից շուտ կիրառումը: Համադրելի տեղեկատվության բացահայտում չի պահանջվում սկզբնական կիրառմանը նախորդող ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը դեռ չի վերլուծել այս նոր ստանդարտի հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:
- ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում. Այլ համապարփակ եկամտի միավորների ներկայացում» ստանդարտի փոփոխություն: Փոփոխությունը պահանջում է, որպեսզի կազմակերպությունն այլ համապարփակ եկամտի այն միավորները, որոնք ապագայում կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի, ներկայացնի շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող միավորներից առանձին: Ի լրումն, այս փոփոխության համաձայն «Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը» սկսվում է կոչվել «Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն»: Այնուամենայնիվ, թույլատրվում է այլ անվանումների օգտագործում: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետադարձ հիմունքով 2012 հուլիսի 1-ից, և թույլատրվում է դրա ժամանակից շուտ կիրառումը: Փոփոխությունն ազդեցություն չի ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:
- Բազմաթիվ «ՖՀՄՍ-ների կատարելագործումները» դիտարկվել են առանձին՝ յուրաքանչյուր ստանդարտի հիմունքով: Բոլոր փոփոխությունները, որոնք հանգեցնում են ներկայացման, ճանաչման կամ չափման հետ կապված հաշվառման փոփոխություններին, ուժի մեջ կմտնեն 2012թ. հունվարի 1-ից ոչ շուտ: Ընկերությունը դեռ չի վերլուծել այս փոփոխությունների հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:

4 Ապահովագրական ռիսկի կառավարում

(ա) Ռիսկի կառավարման նպատակները և ապահովագրական ռիսկի նվազեցման քաղաքականությունը

Ընկերության կողմից իրականացվող հիմնական ապահովագրական գործունեությունը ենթադրում է վնաս կրելու ռիսկ անհատների և կազմակերպությունների հետ իրականացվող գործառնություններից, որոնք ուղղակիորեն ենթարկվում են ռիսկին: Նման ռիսկերը կարող են վերաբերել գույքին, պարտավորություններին, դժբախտ պատահարներին, առողջությանը, բեռնափոխադրումներին և այլ վտանգներին, որոնք կարող են առաջանալ ապահովագրվող պատահարից: Արդյունքում, Ընկերության համար ռիսկի գործոն է հանդիսանում անորոշությունը, որը կապված է ապահովագրության պայմանագրի պահանջների ժամկետների և բարդության հետ: Հիմնական ռիսկը կայանում է նրանում, որ պահանջների հաճախականությունը և բարդությունը կարող է նախատեսվածից ավելի մեծ լինել: Ապահովագրվող պատահարները բնույթով հազվադեպ են, և մեկ տարվա ընթացքում պատահարների փաստացի քանակը և չափը տարբերվում են ընդունված վիճակագրական մեթոդով գնահատվածներից:

Ապահովագրական գործունեություն իրականացնելիս Ընկերությունը ենթարկվում է նաև շուկայական ռիսկին: Ընկերությունն ապահովագրական ռիսկը կառավարում է ընդունված վիճակագրական մեթոդների, ռիսկերի կենտրոնացման վերաապահովագրման, անդերրաթինգի սահմանաչափերի, գործառնությունների հաստատման ընթացակարգերի, գնորդման ուղեցույցների և առաջացող հիմնահարցերի վերահսկման միջոցով:

(i) Անդերրաթինգի ռազմավարություն

Ընկերության անդերրաթինգի ռազմավարության նպատակը տարաբնույթության ապահովումն է, որի արդյունքում Ընկերության պորտֆելը ցանկացած պահի կներառի ոչ փոխկապակցվող ռիսկերի բազմաթիվ դասեր, և ռիսկի յուրաքանչյուր դասը, իր հերթին, անդրադարձ կգտնի մեծ քանակությամբ ապահովագրության պայմանագրերում: Դեկավարությունը գտնում է, որ այս մոտեցումը նվազեցնում է արդյունքի փոփոխվելու հնարավորությունը:

Անդերրաթինգի ռազմավարությունը ներկայացվում է գործարար ծրագրում, որը սահմանում է ապահովագրման ենթակա բիզնեսի դասերը և ենթադասերը, ինչպես նաև տարածքը, որտեղ բիզնեսը պետք է ապահովագրվի: Ռազմավարությունն իրականացվում է անդերրաթինգի ուղեցույցների միջոցով, որոնք սահմանում են անդերրաթինգի մանրամասն կանոններ ծառայությունների յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ուղեցույցներն անդրադառնում են ապահովագրություն հասկացությանը, համապատասխան ընթացակարգերին, ռիսկերի նկարագրերին, պայմաններին, իրավունքներին և պարտականություններին, փաստաթղթավորման պահանջներին, պայմանագրերի ձևերին/պոլիսների օրինակներին, կիրառելի սակագների հիմնավորմանը և կիրառելի սակագների վրա ազդող գործոններին: Սակագների հաշվարկն իրականացնելիս հիմք են ընդունվում շահութաբերությունը և տատանումները:

Անդերրաթինգի ուղեցույցների պահպանումը կանոնավոր կերպով վերահսկվում է ղեկավարության կողմից:

(ii) Վերաապահովագրության ռազմավարություն

Ընկերությունը վերաապահովագրում է անդերրաթինգի ենթարկվող ռիսկերի մի մասը՝ վնասներ կրելու ռիսկը կառավարելու և կապիտալի ռեսուրսների անվտանգությունն ապահովելու նպատակով: Ընկերությունը հիմնականում գնում է ֆակուլտատիվ, քվոտային վերաապահովագրություն կամ ավելցուկի վերաապահովագրություն, ինչը թույլ է տալիս նվազեցնել ռիսկին զուտ ենթարկվածությունը 10,000-ից 50,000 հազար դրամի յուրաքանչյուր առանձին պայմանագրի համար կամ որոշ այլ սահմանված հանգամանքներում՝ կախված գործունեության ոլորտից:

Վերաապահովագրության փոխանցված պայմանագրերը ներառում են վարկային ռիսկ, և վերաապահովագրության գծով նման փոխհատուցումները ներակայացվում են անվճարունակության և անհավաքագրելիության հայտնի ռեպերի հետ կապված նվազեցումները կատարելուց հետո: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերահսկում է վերաապահովագրվողների ֆինանսական վիճակը և պարբերաբար վերանայում է վերաապահովագրության պայմանները:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրերի պայմանները և ներառվող ռիսկերի բնույթը

Ստորև ներկայացված են ապահովագրության պայմանագրերի այն պայմանները, որոնք էական ազդեցություն ունեն ապահովագրության պայմանագրերից առաջացող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի ժամկետների և անորոշության վրա: Ի լրումն, ստորև ներկայացվածը թույլ է տալիս գնահատել Ընկերության հիմնական ծառայությունները և հարակից ռիսկերի կառավարման Ընկերության մեթոդները:

(i) Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն

Ծառայության առանձնահատկությունները

Ընկերության ապահովագրության պորտֆելի մեծ մասը վերաբերում է ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրությանը՝ հիմնականում ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրությանը (ԱՊՊԱ): Կասկո պայմանագրերով կազմակերպություններին և անհատներին փոխհատուցվում է փոխադրամիջոցների հետ կապված կրած կամ դրանց հասցված վնասը: ԱՊՊԱ պայմանագրերով փոխադրամիջոցի սեփականատիրոջը փոխհատուցվում են այն գումարները, որոնք նա վճարում է երրորդ անձանց գույքը վնասելու, մահվան կամ վնասվածքների դեպքում: Այդ իսկ պատճառով, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրությունը ներառում է համապատասխանաբար կարճ ու երկար ժամանակաշրջան ապահովագրական գումարի ստացման և հատուցման վճարման միջև: Որպես կանոն առավել արագ վճարվում են այն պահանջները, որոնք փոխհատուցում են ապահովադիրն մեքենայի ֆիզիկական վնասվածքի արդյունքում կրած վնասը: Պահանջները, որոնց վճարումն առավել երկար ժամանակ է պահանջում և որոնք առավել դժվար գնահատելի են, վերաբերում են մարմնական վնասվածքների հատուցումներին:

Ռիսկերի կառավարումը

Որպես կանոն, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն հետ կապված պահանջները ներկայացվում են ոչ մեծ հետաձգումներով, և պահանջների բարդությունը համեմատաբար մեծ չէ: Ընդհանուր առմամբ գործունեության այս ոլորտի պահանջների պարտավորություններն առաջացնում են միջին չափի ռիսկ: Ընկերությունը վերահսկում է և արձագանքում է վերանորոգման ծախսերի, վնասվածքների փոխհատուցման, գողությունների հաճախականության և դժբախտ պատահարների հետ կապված պահանջների շարժին ու միտումների փոփոխություններին:

Պահանջների ներկայացման հաճախականության վրա ազդում են անբարենպաստ եղանակային պայմանները, պահանջների քանակն ավելի մեծ է լինում ձմռան ամիսներին:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրության տեսակները ենթարկվում են ադերրայթինգի՝ ելնելով դժբախտ պատահարների վիճակագրական տվյալներից: Ընկերությունը վերաապահովագրում է Կասկո ռիսկերը քվոտային վերաապահովագրության կամ ավելցուկի վերաապահովագրության միջոցով, որի արդյունքում վերջնական գուտ վնասը յուրաքանչյուր դեպքի համար սահմանափակվում է 50,000 հազար դրամով:

(ii) Գույքի ապահովագրություն

Ծառայության առանձնահատկությունները

Ընկերությունը կատարում է գույքի ապահովագրություն: Այս ծառայությունը ներառում է ինչպես անձնական, այնպես էլ՝ արտադրական գույքի ապահովագրություն: Գույքի ապահովագրությունը փոխատուցում է ապահովադիրին, որոշակի սահմանափակումներով կամ ավելցուկներով, նյութական գույքին հասցված կամ դրա հետ կապված կրած վնասը:

Շենքերին կամ դրանց պարունակությանը հասցված վնասի փոխհատուցման պահանջի համար հիմք հանդիսացող պատահարը սովորաբար հանկարծակի է տեղի ունենում (հրդեհ և անօրինական ներխուժում) և պատճառը հեշտ որոշելի է: Այդպիսով, պահանջը ներկայացվում է կարճ ժամկետներում և կարող է վճարվել առանց հետաձգումների: Այդ իսկ պատճառով, գույքի ապահովագրությունը դասակարգվում է որպես կարճաժամկետ՝ ըստ պահանջի ներկայացման և վճարման միջև ժամանակահատվածի:

Ռիսկերի կառավարումը

Ծառայության հետ կապված հիմնական ռիսկերն են անդերրաթինգի ռիսկը, մրցակցության ռիսկը և պահանջների ներկայացման ռիսկը (ներառյալ բնական աղետների տարածքների ազդեցության փոփոխական տարածքները): Գույքի ապահովագրության հետ կապված Ընկերությունը ենթարկվում է նաև այնպիսի ռիսկի, որը կարող է առաջանալ պահանջներ ներկայացնողների կողմից կորստի չափի արհեստականորեն մեծացման կամ անբարեխիղճ վարքի դեպքում:

Անդերրաթինգի ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը չի հավաքագրի անհրաժեշտ ապահովագրավճարներն իր կողմից ապահովագրված տարբեր գույքերի գծով: Անձնական գույքի ապահովագրության դեպքում ակնկալվում է, որ առկա կլինեն համանման ռիսկ ներառող գույքի մեծ թվով տեսակներ: Այնուամենայնիվ, այս մոտեցումը չի գործում կոմերցիոն բիզնեսի համար: Կոմերցիոն գույքի համար ներկայացվող առաջարկները ներառում են վայրի, գործունեության տեսակի և անվտանգության միջոցառումների յուրահատուկ համադրությունը: Այս ռիսկերին համաչափ ապահովագրավճարների հաշվարկը սուբյեկտիվ է, այսպիսով նաև՝ ռիսկային:

Այս ռիսկերը հիմնականում կառավարվում են գնագոյացման և վերաապահովագրության միջոցով: Ընկերությունը կիրառում է անդերրաթինգի խիստ չափանիշներ՝ վնաս կրելու ռիսկն Ընկերության համար ընդունելի դարձնելու համար: Ընկերությունը վերաապահովագրում է գույքի ապահովագրման հետ կապված ռիսկերը ավելցուկի վերաապահովագրության միջոցով, որը սահմանափակում է Ընկերության վնասի չափը մինչև 50,000 հազար դրամը յուրաքանչյուր արտադրական գույքի ապահովագրության պայմանագրի և յուրաքանչյուր անձնական գույքի ապահովագրության պայմանագրի համար:

(գ) Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացում

Ընկերության ապահովագրական ռիսկի առանցքային ասպեկտը դա ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացումն է, որը կարող է առաջանալ, երբ առանձին պատահարը կամ պատահարների շարքը կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ Ընկերության պարտավորությունների վրա: Նման կենտրոնացումները կարող են առաջանալ ապահովագրության մեկ առանձին պայմանագրից կամ համանման ռիսկային առանձնահատկություններով մի շարք փոխկապակցված պայմանագրերից և վերաբերում այն հանգամանքներին, որոնք կարող են տեղիք տալ զգալի պարտավորությունների: Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացման կարևոր ասպեկտն այն է, որ դա կարող է առաջանալ մի շարք առանձին դասերի կամ պայմանագրերի շարքի հետ կապված ռիսկերի կուտակումից:

Ռիսկերի կենտրոնացումը կարող է առաջանալ բարդ հետևանքներով, փոքր հաճախականությամբ պատահարներից, այդ թվում՝ բնական աղետներից և այնպիսի իրավիճակներում, որտեղ անդերրայթինգն ուղղված է առանձին խմբին, օրինակ՝ առանձին աշխարհագրական տարածաշրջանին:

Այս ռիսկերի կառավարման համար Ընկերության կողմից կիրառվող հիմնական մեթոդները երկու կողմ ունեն: Առաջինը, ռիսկը կառավարվում է համապատասխան անդերրայթինգի միջոցով: Անդերրայթերներին չի թույլատրվում անդերրայթինգի ենթարկել ռիսկերը, եթե ակնկալվող շահույթը համաչափ չէ ենթադրվող ռիսկերին: Երկրորդը, ռիսկը կառավարվում է վերաապահովագրության միջոցով: Ընկերությունը ձեռք է բերում վերաապահովագրություն ավտոտրանսպորտային միջոցների և գույքի ապահովագրման իր տարբեր դասերի համար: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով գնահատում է վերաապահովագրության հետ կապված ծախսերը և օգուտները:

(դ) Վերաապահովագրական ռիսկ

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկը անհատական և պորտֆելի ռիսկերը ներառող բազմաթիվ պայմանագրերի գծով անդերրայթինգի հետ կապված վնասը սահմանափակելու համար: Վերաապահովագրության այս պայմանագրերը տարածում են ռիսկը և նվազագույնի են հասցնում վնասի հետևանքները: Յուրաքանչյուր ռիսկի գումարը կախված է առանձին ռիսկի Ընկերության գնահատականից, սակայն, ամեն դեպքում, չի գերազանցում 80,000 հազար դրամը ցանկացած պայմանագրի համար:

Վերաապահովագրության պայմանագրերի պայմաններով վերաապահովագրողը համաձայնվում է փոխհատուցել փոխանցված գումարը պահանջը վճարելու դեպքում: Այնուամենայնիվ, Ընկերությունը շարունակում է պարտավորություն կրել իր ապահովադիրների առջև փոխանցված ապահովագրության հետ կապված, եթե վերաապահովագրողին չհաջողվի կատարել ստանձնած պարտականությունները:

Վերաապահովագրողին ընտրելիս Ընկերությունը հաշվի առնում դրանց վճարունակությունը: Վերաապահովագրողի վճարունակությունը գնահատվում է հասարակական վարկանիշային և ներքին հետազոտությունների արդյունքում ձեռքբերված տվյալների հիման վրա:

(ե) Պահանջների զարգացում

Պահանջների զարգացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտվում է Ընկերության ապահովագրական ռիսկը լուսաբանելու նպատակով: Աղյուսակներում համեմատվում են պատահարի տարվա ընթացքում վճարված պահանջներն այդ պահանջների գծով ձևավորված պահուստների հետ: Աղյուսակի վերին մասում ներկայացվում է կուտակային պահանջների ներկա գնահատականը և ցուցադրվում են գնահատված պահանջների փոփոխությունները հետագա հաշվետու տարում կամ պատահարի տարվա վերջում: Գնահատված գումարը ավելանում կամ նվազում է վնասների վճարմանը զուգահեռ, և երբ ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն է հայտնի դառնում չվճարված պահանջների բարդության ու հաճախականության մասին: Աղյուսակի ստորին մասում ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ընդհանուր պահուստի և կուտակային պահանջների գնահատականի համադրումը:

Այս բաժինը ներառում է նաև առանձին պահանջների զարգացման աղյուսակները Ընկերության ապահովագրության գործունեության հիմնական դասակարգերի համար:

Թեև աղյուսակներում բերվող տեղեկատվությունը ներկայացնում է չվճարված պահանջների գնահատականի համարժեքությունն անցյալի փորձի տեսանկյունից, ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողները նախագուշացվում են ներկա չվճարված վնասի մնացորդի վրա նախկին ավելցուկի կամ պակասորդի էքստրասպոլյացիայի մասին:

Ընկերությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել 2011թ. վերջի դրությամբ վճարման ենթակա ընդհանուր պահանջները: Այնուամենայնիվ, ելնելով պահուստավորման գործընթացին բնորոշ անորոշություններից, հնարավոր չէ միանշանակորեն հաստատել, որ մնացորդները համապատասխանորեն են գնահատված:

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) - Ընդամենը

հազ. դրամ	Պատահարի տարի		Ընդամենը
	2010թ.	2011թ.	
Կուտակային պահանջների գնահատական			
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	111,970	335,833	
- մեկ տարի անց	116,717		
Կուտակային պահանջների գնահատական	116,717	335,833	452,550
Կատարված կուտակային վճարումները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(116,717)	(282,149)	(398,866)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	53,684	53,684

Ստորև ներկայացված է պահանջների զարգացման վերլուծությունն ըստ գործունեության ոլորտների:

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) – Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն

հազ. դրամ	Պատահարի տարի	
	2011թ.	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների գնահատական		
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	299,264	
Կուտակային պահանջների գնահատական	299,264	299,264
Կատարված կուտակային վճարումները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(252,911)	(252,911)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	46,353	46,353

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) – Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն (Կասկո)

հազ. դրամ	Պատահարի տարի		Ընդամենը
	2010թ.	2011թ.	
Կուտակային պահանջների գնահատական			
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	21,017	28,158	
- մեկ տարի անց	23,902		
Կուտակային պահանջների գնահատական	23,902	28,158	52,060
Կատարված կուտակային վճարումները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(23,902)	(22,948)	(46,850)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	5,210	5,210

**Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) –
Գույքի ապահովագրություն**

հազ. դրամ	Պատահարի տարի		
	2010թ.	2011թ.	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների գնահատական			
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	-	162	
- մեկ տարի անց	-	-	
Կուտակային պահանջների գնահատական	-	162	162
Կատարված կուտակային վճարումները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	-	(162)	(162)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	-	-

**Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) –
Բեռնափոխադրումների ապահովագրություն**

հազ. դրամ	Պատահարի տարի		
	2010թ.	2011թ.	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների գնահատական			
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	144	705	
- մեկ տարի անց	144	-	
Կուտակային պահանջների գնահատական	144	705	849
Կատարված կուտակային վճարումները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(144)	(705)	(849)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	-	-

**Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) –
Արտերկիր մեկնողների ապահովագրություն**

հազ. դրամ	Պատահարի տարի		
	2010թ.	2011թ.	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների գնահատական			
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	1,352	4,142	
- մեկ տարի անց	1,789	-	
Կուտակային պահանջների գնահատական	1,789	4,142	5,931
Կատարված կուտակային վճարումները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(1,789)	(3,771)	(5,560)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	371	371

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) – Այլ

հազ. դրամ	Պատահարի տարի		
	2010թ.	2011թ.	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների գնահատական			
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	89,457	3,402	
- մեկ տարի անց	90,882		
Կուտակային պահանջների գնահատական	90,882	3,402	94,284
Կատարված կուտակային վճարումները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(90,882)	(1,652)	(92,534)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	1,750	1,750

5 Ապահովագրավճարներ

2011թ.

հազ. դրամ	Ավտո- տրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	Ավտոմեքենաների ապահո- վագրություն (Կասկո)	Գույքի ապահովա- գրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճարներ	895,244	81,332	54,883	72,179	42,486	73,661	1,219,785
Չեղյալ հայտարարված ապահովագրավճարներ	(13,501)	(2,445)	(415)	-	-	(41)	(16,402)
Չվաստակաժ ապահովագրավճարների ընդհանուր պահուստի փոփոխություն	(153,371)	(24,269)	(952)	6,504	(4,739)	1,959	(174,868)
Համախառն վաստակաժ ապահովագրավճարներ	728,372	54,618	53,516	78,683	37,747	75,579	1,028,515
Հանած՝ վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները	-	(1,937)	(11,523)	(19,511)	(3,210)	(43,401)	(79,582)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաժ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	-	1,925	(845)	380	(1,258)	(5,320)	(5,118)
Փոխանցված վաստակաժ ապահովագրավճարներ	-	(12)	(12,368)	(19,131)	(4,468)	(48,721)	(84,700)
Չուտ վաստակաժ ապահովագրավճարներ	728,372	54,606	41,148	59,552	33,279	26,858	943,815

2010թ.

	Ավտո- տրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	Ավտոմեքենաների ապահո- վագրություն (Կասկո)	Գույքի ապահովա- գրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
հազ. դրամ							
Համախառն ապահովագրավճարներ	-	40,170	39,567	52,068	20,719	69,903	222,427
Չեղյալ հայտարարված ապահովագրավճարներ	-	(661)	-	-	(80)	(252)	(993)
Չվաստակաժ ապահովագրավճարների ընդհանուր պահուստի փոփոխություն	-	27,600	(3,995)	3,461	(620)	(12,333)	14,113
Համախառն վաստակաժ ապահովագրավճարներ	-	67,109	35,572	55,529	20,019	57,318	235,547
Հանած՝ վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները	-	-	(17,173)	(11,702)	(9,331)	(49,162)	(87,368)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաժ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	-	(26)	(3,711)	(9,694)	(24)	11,843	(1,612)
Փոխանցված վաստակաժ ապահովագրավճարներ	-	(26)	(20,884)	(21,396)	(9,355)	(37,319)	(88,980)
Զուտ վաստակաժ ապահովագրավճարներ	-	67,083	14,688	34,133	10,664	19,999	146,567

«Այլ» դասում ներառված ապահովագրավճարներն իրենցից ներակայացնում են անձնական դժբախտ պատահարների, ֆինանսական վնասի և պարտավորության ապահովագրությունների գծով ապահովագրավճարները:

6 Պահանջներ

2011թ.

	Ավտո- տրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	Ավտոմեքենաների ապահո- վագրություն (Կասկո)	Գույքի ապահովա- գրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
հազ. դրամ							
Փաստացի պահանջներ	(252,911)	(33,821)	(162)	(705)	(4,208)	(86,764)	(378,571)
Վերաապահովագրողների բաժինը փաստացի պահանջներում	-	2,553	-	352	366	83,687	86,958
Մարված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	(252,911)	(31,268)	(162)	(353)	(3,842)	(3,077)	(291,613)
Փաստացի, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստների փոփոխություն	(9,111)	1,548	(17)	(21)	(484)	5,529	(2,556)
Ներկայացված, սակայն դեռ չմարված պահանջների պահուստների փոփոխություն	(46,353)	(3,461)	-	-	(371)	98,077	47,892
	(55,464)	(1,913)	(17)	(21)	(855)	103,606	45,336
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների բաժնի փոփոխություն	-	-	-	-	-	(104,450)	(104,450)
Ապահովագրության պայմանագրի պայմանների փոփոխություն	(55,464)	(1,913)	(17)	(21)	(855)	(844)	(59,114)
Զուտ փաստացի պահանջներ	(308,375)	(33,181)	(179)	(374)	(4,697)	(3,921)	(350,727)

2010թ.

հազ. դրամ	Ավտո- տրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	Ավտոմեքենաների ապահո- վագրություն (Կասկո)	Գույքի ապահովա- գրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Փաստացի պահանջներ	-	(22,542)	-	(144)	(1,389)	(5,498)	(29,573)
Վերաապահովագրողների բաժինը փաստացի պահանջներում	-	-	-	-	1,192	-	1,192
Մարված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	-	(22,542)	-	(144)	(197)	(5,498)	(28,381)
Փաստացի, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստների փոփոխություն	-	6,794	-	-	26	(99,413)	(92,593)
Ներկայացված, սակայն դեռ չմարված պահանջների պահուստների փոփոխություն	-	4,386	-	(14)	(484)	25,179	29,067
	-	11,180	-	(14)	(458)	(74,234)	(63,526)
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների բաժնի փոփոխություն	-	-	-	-	(21)	108,634	108,613
Ապահովագրության պայմանագրի պայմանների փոփոխություն	-	11,180	-	(14)	(479)	34,400	45,087
Զուտ փաստացի պահանջներ	-	(11,362)	-	(158)	(676)	28,902	16,706

7 Ձեռքբերման ծախսումներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
		Վերահաշվարկված
Գործակալներին վճարված կոմիսիոն գումարներ		
ԱՊՊԱ	122,083	69,641
Կասկո	4,739	3,223
Գույքի ապահովագրություն	490	375
Բեռնափոխադրումների ապահովագրություն	66	-
Արտերկիր մեկնողների ապահովագրություն	13,545	4,756
Այլ	3,014	1,793
	143,937	79,788
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների փոփոխություն	(13,745)	(66,572)
Ձեռքբերման ծախսումները տարվա համար	130,192	13,216

Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների շարժի վերլուծություն

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
		Վերահաշվարկված
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները տարեկապի դրությամբ	72,391	5,819
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների փոփոխություն	13,745	66,572
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները տարեկապի դրությամբ	86,136	72,391

8 Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախս

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Տոկոսային եկամուտ		
- դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից	133	796
- բանկերում տեղաբաշխված միջոցներից	182,283	133,433
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից	8,952	-
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներից	402	8,676
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	84,664	-
Ֆինանսական եկամուտ	276,434	142,905
Տոկոսային ծախս վարկերի և փոխառությունների գծով	(1,307)	(317)
Զուտ վնաս փոխարժեքային տարբերություններից	-	(67,504)
Ֆինանսական ծախսեր	(1,307)	(67,821)
	275,127	75,084

9 Վարչական ծախսեր

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Աշխատակիցների հատուցումներ և աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	207,966	98,832
Գովազդ	26,042	14,507
Գրասենյակային ծախսեր	22,839	14,364
Հայաստանի ապահովագրողների բյուրոյի անդամակցության վճարներ և այլ հատկացումներ	18,933	25,650
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	17,152	4,292
Աուդիտորական, խորհրդատվական և տեղեկատվական ծառայություններ	14,670	2,010
Հաշվապահական հաշվառման ծրագրի սպասարկման ծախսեր	13,929	4,247
Վարձակալություն	11,469	7,636
Հաղորդակցության ծախսեր	8,227	4,313
Պահպանման ծախսեր	5,190	3,768
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	1,594	3,365
Այլ վարչական ծախսեր	16,383	8,334
	364,394	191,318

10 Շահութահարկի գծով ծախս

Ընկերությունը շահութահարկը վճարում է ընկերությունների համար կիրառվող 20% դրույքով (2010թ-ին՝ 20%):

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
<i>Ընթացիկ հարկի գծով ծախս</i>		
Ընթացիկ տարի	46,575	13,053
<i>Հետաձգված հարկի գծով եկամուտ</i>		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	11,428	8,396
	58,003	21,449

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը գրանցվում կամ կրեդիտագրվում են ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, եթե հարկը վերաբերում այն միավորներին, որոնք գրանցվել կամ կրեդիտագրվել են ուղղակիորեն սեփական կապիտալում նույն կամ այլ ժամանակաշրջանում:

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2011թ.		2010թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթ/(վնաս) նախքան շահութահարկով հարկումը	370,946	100	30,801	100
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	74,189	20%	6,160	20
(Չհարկվող եկամուտ)/ չնվազեցվող ծախսեր	(16,186)	(4%)	15,289	50
	<u>58,003</u>	<u>16%</u>	<u>21,449</u>	<u>70</u>

11 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
ՀՀ կառավարության պարտատոմսեր	60,851	-
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	20,526	-
	<u>81,377</u>	<u>-</u>

Ընկերության ենթարկվածությունը վարկային, արտարժույթի և տոկոսադրույքի ռիսկերին վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների հետ կապված ներկայացված է ծանոթագրություն 21-ում:

12 Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
ՀՀ կառավարության պարտատոմսեր	-	99,598

13 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
		Վերահաշվարկված
Գործակալներից և ապահովադիրներից ստացվելիք գումարներ՝ առաջացած ուղղակի ապահովագրության գործառնություններից	240,447	111,470
Սուբրոգացիայից ստացվելիք գումարներ	4,345	4,979
Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների պահուստ	(16,045)	(6,557)
	<u>228,747</u>	<u>109,892</u>

Ընկերությունը չի ենթարկվում էական վարկային ռիսկի ուղղակի ապահովագրության գործառնությունների արդյունքում ապահովադիրներից ստացվելիք գումարների հետ

կապված, քանի որ ապահովագրության պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարվում, որի հետ մեկտեղ չեղյալ է հայտարարվում նաև ապահովագրության պայմանագրին վերաբերող չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը, եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ապահովադիրը չի ցանկանում կամ ի վիճակի չէ շարունակել ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարների վճարումը:

14 Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	1,148,768	1,268,945
Այլ հայկական բանկեր	1,096,890	539,029
	2,245,658	1,807,974

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցները ներառում են ժամկետային ավանդները: Բանկերում տեղաբաշխված միջոցները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցները ներառում են կապակցված կողմերի հետ գործարքների 244,701 հազար դրամ գումարով մնացորդը (31 դեկտեմբերի 2010թ.՝ 241,886 հազար դրամ): Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 25-ում:

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցների կենտրոնացում

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը միջոցներ ունի տեղաբաշխված հինգ բանկում (31 դեկտեմբերի 2010թ.՝ վեց բանկում), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 1,401,792 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2010թ.՝ 1,170,818 հազար դրամ):

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	37,136	118,652
Կանխիկը դրամարկղում	7,610	3,476
	44,746	122,128

Բանկերում պահվող ընթացիկ հաշիվները ներառում են կապակցված կողմերի հետ գործարքների 26,676 հազար դրամ գումարով մնացորդը (31 դեկտեմբերի 2010թ.՝ 27,827 հազար դրամ): Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 25-ում:

16 Ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներ

2011թ.

հազ. դրամ	Համախառն	Վերաապահովագրություն	Զուտ
Չվաստակաձև ապահովագրավճարներ	289,601	(49,201)	240,400
Փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջներ	16,625	(4,184)	12,441
Տեղեկացված պահանջների պահուստ	53,684	-	53,684
Ընդամենը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներ	<u>359,910</u>	<u>(53,385)</u>	<u>306,525</u>
Ընթացիկ	358,779	(53,126)	305,653
Ոչ ընթացիկ	1,131	(259)	872
	<u>359,910</u>	<u>(53,385)</u>	<u>306,525</u>

2010թ.

հազ. դրամ	Համախառն	Վերաապահովագրություն	Զուտ
Չվաստակաձև ապահովագրավճարներ	114,733	(54,319)	60,414
Փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջներ	14,069	(9,876)	4,193
Տեղեկացված պահանջների պահուստ	101,576	(98,758)	2,818
Ընդամենը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներ	<u>230,378</u>	<u>(162,953)</u>	<u>67,425</u>
Ընթացիկ	230,026	(162,948)	67,078
Ոչ ընթացիկ	352	(5)	347
	<u>230,378</u>	<u>(162,953)</u>	<u>67,425</u>

(ա) Ապահովագրության պայմանագրերի պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	230,378	180,964
Համախառն ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	1,219,785	222,427
Չեղյալ հայտարարված ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	(16,402)	(993)
Համախառն վաստակաձև ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	(1,028,515)	(235,547)
Նախորդ տարվա պահանջներին վերաբերող գնահատականների և վճարումների փոփոխություն	(115,645)	(52,118)
Ընթացիկ տարվա պահանջների ակնկալվող ծախսը	70,309	115,645
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	<u>359,910</u>	<u>230,378</u>

(բ) Չվաստակաձև ապահովագրավճարների պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	114,733	128,846
Համախառն ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	1,219,785	222,427
Չեղյալ հայտարարված ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	(16,402)	(993)
Համախառն վաստակաձև ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	(1,028,515)	(235,547)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	<u>289,601</u>	<u>114,733</u>

(գ) Պահանջների պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջների մնացորդը առ 1 հունվարի	14,069	43,135
Տեղեկացված պահանջների պահուստի մնացորդը առ 1 հունվարի	101,576	8,983
Պահանջների պահուստի ընդհանուր մնացորդը առ 1 հունվարի	115,645	52,118
Նախորդ տարվա պահանջներին վերաբերող գնահատականների և վճարումների փոփոխություն	(115,645)	(52,118)
Ընթացիկ տարվա պահանջների ակնկալվող ծախսը	70,309	115,645
Պահանջների պահուստի ընդամենը մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի (ծնթգ. 4)	70,309	115,645
Փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջների մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	16,625	14,069
Տեղեկացված պահանջների պահուստի մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	<u>53,684</u>	<u>101,576</u>

(դ) Ենթադրություններ և զգայունության վերլուծություն

Ենթադրությունների որոշման գործընթացը

Ակնկալվում է, որ ապահովագրության գծով ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման համար օգտագործվող ենթադրությունները կհանգեցնեն պահուստների ձևավորմանը, որոնք բավարար կլինեն ապահովագրության պայմանագրերի գծով առաջացող պարտավորությունները կատարելու համար՝ այնքանով, որքանով դրանք կարելի է կանխատեսել:

Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով չվճարված պահանջների գծով պահուստի ձևավորման հետ կապված անորոշությունը, հավանական է, որ վերջնական արդյունքը տարբեր կլինի նախապես որոշված պարտավորություններից:

Պահուստը ձևավորվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ այդ ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած պատահարների բոլոր պահանջների (լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ) մարման համար պահանջվող վերջնական ծախսի համար, ներառյալ արտաքին պահանջների մարման ծախսերը՝ հանած արդեն իսկ վճարված գումարները:

Պահանջների գծով պահուստը չի գեղջվում փողի ժամանակային արժեքի հետ կապված:

Որպես ենթադրությունների ելքային տվյալներ սովորաբար օգտագործվում Ընկերության ներքին աղբյուրների տվյալները: Ենթադրությունները ստուգվում են դիտարկելի շուկայական տեղեկատվության կամ այլ հրապարակված տեղեկատվության հետ դրանց համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջների գանահատմանը որպես կանոն ենթադրում է ավելի մեծ անորոշություն, քան արդեն իսկ տեղեկացված պահանջների գնահատումը, երբ առկա է ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն: Փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջները հաճախ հայտնի են դառնում Ընկերությանը պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո որոշ ժամանակ անց: Ընկերության պորտֆելի կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, պահանջների բավականին մեծ մասը մարվում է պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Չվճարված պահանջների ծախսը և փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստները գնահատվում են կիրառելով մի շարք վիճակագրական մեթոդներ: Այս մեթոդները էքստրապոլյացիայի են ենթարկում վճարված և փաստացի պահանջների զարգացումը, մեկ պահանջի միջին ծախսը և պահանջների վերջնական քանակը պատահարի յուրաքանչյուր տարվա համար՝ հիմք ընդունելով նախորդ տարիների դիտարկելի փոփոխությունները և ակնկալվող վնասի հարաբերակցությունը:

Կիրառվող հիմնական վիճակագրական մեթոդներն են.

- Աստիճանային շղթայական մեթոդը, որը ենթադրում է նախորդ տարիների տվյալների օգտագործում որոշակի ամսաթվի դրությամբ պահանջների գծով վերջնական ծախսերի վճարված և փաստացի համամասնությունը գնահատելու համար,
- Ակնկալվող վնասի հարաբերակցության մեթոդը, որի հիմքում ընկած են գործունեության յուրաքանչյուր տեսակի գծով վնասի Ընկերության ակնկալիքները,
- Համեմատական մեթոդը, որն օգտագործում է համադրելի, ավելի մեծ ժամկետով դասերի փորձը՝ պահանջների գծով ծախսերը գնահատելու համար,
- Bornhuetter-Ferguson մեթոդը, որն իրենից ներկայացնում է աստիճանային շղթայական մեթոդի և ակնկալվող վնասի հարաբերակցության մեթոդի համակցությունը:

Փաստացի մեթոդը կամ մեթոդների համակցության կիրառումը կախված է ապահովագրության պայմանագրի դասից՝ հիմք ընդունելով նախկին տարիների պահանջների դիտարկելի փոփոխությունները:

Խոշոր պահանջները որպես կանոն գնահատվում են առանձին և չափվում են առանձին դեպքերի հիմունքով, կամ կանխատեսվում են առանձին՝ այս խոշոր պահանջների զարգացումների և գործողության ոլորտի հետ կապված հնարավոր խեղաթյուրված հետևանքները հաշիվ առնելու համար:

Փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստները և չվճարված պահանջների պահուստները սկզբնապես գնահատվում են համախառն հիմունքով, և իրականացվում է առանձին հաշվարկ վերաապահովագրության փոխհատուցումների չափը որոշելու համար: Փաստացի, սակայն չներկայացված ապահովագրության գծով ակտիվների հաշվեկշռայի արժեքը գնահատելու համար այս մեթոդն օգտագործում է նախորդ տարիների տվյալները, փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստների ընդհանուր գնահատականները և վերաապահովագրության պայմանագրերի պայմանները:

Ենթադրություններ

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի պահուստների չափման վրա ամենամեծ ազդեցությունն են գործում պատահարների առավել վաղ տարիների համար ակնկալվող վնասի հարաբերակցությանը վերաբերող ենթադրությունները: Ակնկալվող վնասի հարաբերակցությունն իրենից ներկայացնում է ակնկալվող պահանջների և վաստակած ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը: Պարտավորության ընդհանուր չափը որոշելիս՝ դրամական միջոցների ապագա հոսքերի կանխատեսումը ներառում է այն չափորոշիչների գնահատված արժեքը, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ առանձին պահանջի վրա (օրինակ՝ պահանջների հաճախականությունը, փոխհատուցման ժամկետները, ապահովագրվող պատահարի տեղի ունենալու ամսաթվի և պահանջի մարման միջև ընկած ժամանակահատվածը):

Զգայունության վերլուծություն

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերության գործունեության կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, Ընկերության պորտֆելը զգայունություն է ցուցաբերում հիմնականում ակնկալվող վնասի հարաբերակցության փոփոխության նկատմամբ: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերանայում է ապահովագրական սակագները, հիմք ընդունելով այս փոփոխականների վերջին փոփոխությունները՝ վերջին միտումները հաշվի առնելու համար:

17 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
		Վերահաշվարկված
Վերաապահովագրության գծով վճարվելիք ապահովագրավճարներ	46,645	59,597
Գործակալներին և բրոկերներին վճարվելիք գումարներ	7,155	21,136
Վճարվելիք պահանջներ	126	271
	53,926	81,004

18 Այլ պարտավորություններ

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Աշխատակիցների հատուցումներ և աշխատավարձին վերաբերող պարտավորություններ	18,515	12,182
Հաշվեգրված ծախսեր	10,293	4,094
Այլ	4,917	4,265
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	33,725	20,541
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	11,576	7,428
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	11,576	7,428
	45,301	27,969

19 Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2011թ. և 2010թ. ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2011թ.	Եկամտում ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	(29)	(29)
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	(10,628)	-	-	(10,628)
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	(42)	2,303	-	2,261
Այլ ակտիվներ	(2)	(45)	-	(47)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	(3,541)	(894)	-	(4,435)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(237)	163	-	(74)
Ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներ	-	(13,142)	-	(13,142)
Այլ պարտավորություններ	2,908	187	-	3,095
Զուտ հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)	(11,542)	(11,428)	(29)	(22,999)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2010թ.	Եկամտում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	(1,164)	(9,464)	(10,628)
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	-	(42)	(42)
Այլ ակտիվներ	(4)	2	(2)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	(3,049)	(492)	(3,541)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(121)	(116)	(237)
Այլ պարտավորություններ	1,192	1,716	2,908
Զուտ հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)	(3,146)	(8,396)	(11,542)

Հետաձգված հարկերի գծով կիրառվում է 20% դրույք (2010թ-ին՝ 20%):

20 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ ժամանակ առ ժամանակ հայտարարվող շահաբաժինները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն Ընկերության բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական ակտերի համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցված չբաշխված շահույթի մնացորդով, ինչը թույլ է տալիս պահպանել նվազագույն կապիտալի պահանջը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բաշխման ենթակա պահուստները կազմում են 347,668 հազար դրամ (աուդիտ չանցած) (2010թ-ին՝ 538,630 հազար դրամ աուդիտ չանցած):

(բ) Շահաբաժիններ

2011թ. ընթացքում շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և վճարվել:

21 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է ապահովագրական գործունեության համար և Ընկերության գործառնությունների կարևոր տարր է: Շուկայական ռիսկը, որը ներառում է փոխարժեքի, տոկոսադրույքի, բաժնետոմսերի գնի հետ կապված ռիսկերը, ինչպես նաև արտարժույթի ռիսկը, վարկային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Ընկերության Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի համար: Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման ու վերահսկման ընթացակարգերի մշակման և ներդրման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկի թե արտաքին, թե ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Ընկերության կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույթի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույթի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների տատանումների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

(գ) Տոկոսադրույթի ռիսկ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Ընկերության տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունները 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներն այդ ամսաթվի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2011թ. Արժեք հազ. դրամ	2011թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք	2010թ. Արժեք հազ. դրամ	2010թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք
Տոկոսակիր ակտիվներ				
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներ				
- ՀՀ դրամով	-	-	99,598	9%
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ				
- ՀՀ դրամով	81,377	12.3%	-	-
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ				
- ՀՀ դրամով	495,475	11.9%	767,820	10.3%
- ԱՄՆ դոլարով	1,750,183	8.6%	1,040,154	8.8%

Տոկոսադրույթի ռիսկը Ընկերության եկամտի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույթի ռիսկն առաջանում է, երբ որոշակի ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսվող ակտիվներն ավել կամ պակաս են նույն ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսվող պարտավորություններից:

Ստորև ներկայացվում է շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքի և 100 տկ եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

հազ. դրամ	2011թ.	
	Շահույթ կամ վնաս	Սեփական կապիտալ
100 տկ զուգահեռ նվազում	493	493
100 տկ զուգահեռ աճ	(493)	(493)

(դ) Արտարժույթի ռիսկ

Ընկերությունն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող ակտիվներն ավել կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող պարտավորություններից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	81,377	-	-	81,377
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	228,747	-	-	228,747
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	495,475	1,750,183	-	2,245,658
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,683	63	-	44,746
Ընդամենը ակտիվներ	850,282	1,750,246	-	2,600,528
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	7,281	46,645	-	53,926
Այլ պարտավորություններ	33,203	-	522	33,725
Ընդամենը պարտավորություններ	40,484	46,645	522	87,651
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	809,798	1,703,601	(522)	2,512,877

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներ	99,598	-	-	99,598
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	109,892	-	-	109,892
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	767,820	1,040,154	-	1,807,974
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	120,356	1,772	-	122,128
Ընդամենը ակտիվներ	1,097,666	1,041,926	-	2,139,592
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	21,406	59,598	-	81,004
Այլ պարտավորություններ	20,541	-	-	20,541
Ընդամենը պարտավորություններ	41,947	59,598	-	101,545
Զուտ դիրքը	1,055,719	982,328	-	2,038,047

Ստորև ներկայացվում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ Ընկերության տարվա զուտ եկամտի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի և ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 5% փոփոխության պարզեցված սցենարի հիման վրա:

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 5% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	85,180	49,116

2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերը նշված արտարժույթների արժեզրկումը ՀՀ դրամի նկատմամբ կունենար հավասար՝ սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ պայմանով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(ե) Վարկային ռիսկ

Ֆիքսված եկամուտով արժեթղթերի պորտֆելը, բանկերում տեղաբաշխված միջոցները և ընթացիկ հաշվիները ենթարկվում են վարկային ռիսկի: Վարկային ռիսկը հնարավոր վնաս կրելու ռիսկն է փոխառուի կողմից պարտքը մարելու անկարողության պատճառով: Ընկերության նպատակն է վաստակել բավարար եկամուտ արժեթղթերի դիվերսիֆիկացված պորտֆելում ներդրումներ կատարելու միջոցով: Ընկերությունն այս ռիսկը կառավարում է միայն պետական կամ ցուցակագրված արժեթղթեր գնելու միջոցով:

Ընկերությունը վերաապահովագրում է որոշ ռիսկեր վերաապահովագրական ընկերություններում: Վերաապահովագրական ընկերություն ընտրելիս հաշվի է առնվում վճարունակությունը և հուսալիությունը և պակաս չափով՝ տարածվածությունը/տարաբնույթությունը (ռիսկի տարածումը պայմանագրային կողմերի միջև):

Ընկերությունն ունի նաև այլ դեբիտորական պարտքերի մնացորդներ, որոնք կարող են ենթարկվել վարկային ռիսկին: Այս դեբիտորական պարտքերից ամենաէականները գործակալներից ստացվելիք գումարներն ու ստացվելիք ապահովագրավճարներն են: Ապահովադիրներից գումարները չստանալու ռիսկը նվազեցնելու համար ապահովագրության պայմանագրում ներառվում է դրույթ, համաձայն որի ապահովագրության պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարվում ապահովագրավճարը սահմանված ամսաթվին չվճարելու դեպքում: Գործակալներից ստացվելիք գումարները կառավարելու համար սահմանվում են համապատասխան սահմանաչափեր:

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցների հետ կապված վարկային ռիսկը նվազեցնելու համար Ընկերությունը կատարում է տարաբնույթ տեղբաշխումներ և հիմնականում ներդրումներ Հայաստանի այն բանկերում, որոնց վճարունակությունը գնահատվում է որպես բարձր ղեկավարության կողմից:

Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերահսկում է իր ենթարկվածությունը վարկային ռիսկին:

(զ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ընկերությունը կարող է ունենալ դժվարություններ պարտավորվածությունները կատարելիս: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է ֆինանսական կազմակերպությունների՝ ներառյալ Ընկերության իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Ընկերության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Ընկերության իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ղեկավարության կողմից:

*«ՌԱՄԿՈ» Ապահովագրական ՍՊԸ
2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ*

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են Ընկերության ակտիվները և պարտավորություններն ըստ պայմանագրով սահմանված մարման ժամկետի 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների գծով չգեղչված դրամական միջոցների հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի, էականորեն չեն տարբերվում այս վերլուծության տվյալներից:

հազ. դրամ	Մինչև 1 տարի	1-ից 5 տարի	Առանց նշված ժամկետայ- նության	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	29,554	29,554
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	86,136	-	-	86,136
Այլ ակտիվներ	21,163	-	6,942	28,105
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	62,240	19,137	-	81,377
Վերաապահովագրողների բաժինը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում	53,126	259	-	53,385
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	228,747	-	-	228,747
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	2,183,658	62,000	-	2,245,658
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,746	-	-	44,746
Ընդամենը ակտիվներ	2,679,816	81,396	36,496	2,797,708
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներ	358,779	1,131	-	359,910
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	53,926	-	-	53,926
Որպես կանխավճար ստացված պարգևավճարներ	414,766	-	-	414,766
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	6,681	-	-	6,681
Այլ պարտավորություններ	45,301	-	-	45,301
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	22,999	22,999
Ընդամենը պարտավորություններ	879,453	1,131	22,999	903,583
Չուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	1,800,363	80,265	13,497	1,894,125

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են Ընկերության ակտիվները և պարտավորություններն ըստ պայմանագրով սահմանված մարման ժամկետի 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների գծով չգեղչված դրամական միջոցների հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի, էականորեն չեն տարբերվում այս վերլուծության տվյալներից:

հազ. դրամ	Մինչև 1 տարի	1-ից 5 տարի	Առանց նշված ժամկետայ- նության	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	30,448	30,448
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	72,391	-	-	72,391
Այլ ակտիվներ	5,829	-	2,201	8,030
Կանխավճարներ				
շահութահարկի գծով	24,796	-	-	24,796
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	99,598	-	-	99,598
Վերաապահովագրողների բաժինը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում	162,948	5	-	162,953
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	105,674	4,218	-	109,892
Բանկերում տեղաքաշխված միջոցներ	1,274,429	533,545	-	1,807,974
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	122,128	-	-	122,128
Ընդամենը ակտիվներ	1,867,793	537,768	32,649	2,438,210
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներ	230,026	352	-	230,378
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	81,004	-	-	81,004
Որպես կանխավճար ստացված պարգևավճարներ	506,248	-	-	506,248
Այլ պարտավորություններ	27,969	-	-	27,969
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	22,999	11,542
Ընդամենը պարտավորություններ	845,247	352	22,999	857,141
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.	1,022,546	537,416	13,497	1,581,069

22 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Վաճառքի համար մատչելի	Այլ ամորտիզացված արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	81,377	-	81,377	81,377
Ապահովագրության և վերաապահովագրության զծով ստացվելիք գումարներ	228,747	-	-	228,747	228,747
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	2,245,658	-	-	2,245,658	2,245,658
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,746	-	-	44,746	44,746
	<u>2,519,151</u>	<u>81,377</u>	<u>-</u>	<u>2,600,528</u>	<u>2,600,528</u>
Ապահովագրության և վերաապահովագրության զծով վճարվելիք գումարներ	-	-	53,926	53,926	53,926
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	33,725	33,725	33,725
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>87,651</u>	<u>87,651</u>	<u>87,651</u>

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Մինչև մարման ժամկետը պահվող	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Այլ ամորտիզացված արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	99,598	-	-	99,598	99,598
Ապահովագրության և վերաապահովագրության զծով ստացվելիք գումարներ	-	109,892	-	109,892	109,892
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	-	1,807,974	-	1,807,974	1,807,974
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	122,128	-	122,128	122,128
	<u>99,598</u>	<u>2,039,994</u>	<u>-</u>	<u>2,139,592</u>	<u>2,139,592</u>
Ապահովագրության և վերաապահովագրության զծով վճարվելիք գումարներ	-	-	81,004	81,004	81,004
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	20,541	20,541	20,541
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>101,545</u>	<u>101,545</u>	<u>101,545</u>

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս դեկավարությունը հիմնվել է հետևյալ ենթադրությունների վրա.

- 12% և 9%-12% զեղչերը կիրառվում են համապատասխանաբար վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից և բանկերում տեղաբաշխված միջոցներից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գումարը, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ, պատրաստական և «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Ընկերությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. Նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը հիմնված է դիտարկելի ելակետային տվյալների վրա կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները մնանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ մնանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ այլ գնահատման տեխնիկա, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը կիրառում է նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են մնանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Մտորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով:

հազ. դրամ	<u>1-ին մակարդակ</u>	<u>2-րդ մակարդակ</u>	<u>3-րդ մակարդակ</u>	<u>Ընդամենը</u>
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	81,377	-	81,377
	<u>-</u>	<u>81,377</u>	<u>-</u>	<u>81,377</u>

23 Կապիտալի կառավարում

Ընկերության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Ընկերությունը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ որպես ապահովագրական ընկերությունների կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն ընկերությունների կապիտալը պետք է կազմի 1,500,000 հազար դրամ 2011թ. հունվարի 1-ից (31 դեկտեմբերի 2010թ.՝ 1,000,000 հազար դրամ): 2011թ. ընթացքում Ընկերության կապիտալը համապատասխանում էր սահմանված նվազագույն չափին:

24 Պայմանական դեպքեր

(ա) Գատական վարույթներ

Ժամանակ առ ժամանակ, բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերության դեմ ներկայացվում են հայցեր: Իր գնահատումների և ներքին ու արտաքին մասնագիտական խորհրդատվությունից ելնելով՝ ղեկավարությունը գտնում է, որ բացի սույն ֆինանսական հաշվետվություններում որպես պահուստ գրանցվածների, Ընկերությունն այլ էական վնասներ չի կրի:

(բ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել խիստ տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել սույն ֆինանսական հաշվետվություններ համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

25 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Գործարքներ տնօրենների և վերադաս ղեկավարության հետ

Ստորև ներկայացված է վարչական ծախսերում ներառված վերադաս ղեկավարության և Տնօրենների խորհրդի անդամների ընդհանուր վարձատրությունը (ծանոթագրություն 9):

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Վերադաս ղեկավարության հատուցումներ	64,300	57,346
Աշխատավարձի վերաբերող հարկեր	4,536	5,442
Ընդամենը վարձատրություն	68,836	62,788

(բ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներառում են ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող ընկերությունների հետ գործարքները:

Ստորև ներկայացված են 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները:

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,676	27,827
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	244,701	241,886
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	46,613	55,468
Պարտավորություններ		
Այլ պարտավորություններ	2,279	1,534

Ստորև ներկայացված են 2011թ. և 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների արդյունքները:

հազ. դրամ	2011թ.	2010թ.
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն		
Համախառն ապահովագրավճարներ	49,088	56,775
Փաստացի պահանջներ	84,361	-
Ձեռքբերման ծախսումներ	24,907	34,397
Տոկոսային եկամուտ	22,613	11,164
Վարչական ծախսեր (վարձակալություն)	10,480	7,051

26 Նախորդ ժամանակաշրջանի ճշգրտումներ

Որպես կանխավճար ստացված պարգևավճարներ և հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ – հաշվառում համապատասխան ժամանակաշրջանում

2010թ-ին Ընկերությունը ստորագրել է ապահովագրության պայմանագրեր, որոն ուժի մեջ են մտել 2011թ-ին: Նշված պայմանագրերից 32,783 հազար դրամ գումարով պայմանագրերը, համապատասխան ստացվելիք գումարները և որպես կանխավճար ստացված պարգևավճարները չեն հաշվառվել Ընկերության կողմից 2010թ-ին: Վերահաշվարկը հանգեցրել է ստորև բերվող փոփոխություններին 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների *աճ.* 32,783 հազար դրամ
Որպես կանխավճար ստացված պարգևավճարներ *աճ.* 32,783 հազար դրամ

Բացի այդ 2010թ-ին Ընկերությունը չի ճանաչել 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որպես կանխավճար ստացված պարգևավճարներին վերաբերող 19,251 հազար դրամ գումարով հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները: Վերահաշվարկը հանգեցրել է ստորև բերվող փոփոխություններին 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների *աճ.* 19,251 հազար դրամ
Գործակալներին վճարվելիք գումարների *աճ.* 19,251 հազար դրամ

Ընկերությունը չի ներկայացրել 2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, քանի որ վերը նշված ճշգրտումները չեն ազդում Ընկերության 2010թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի վրա: